

Eldsjälar - visst finns de

ELDSJÄLAR FINNS DET

På många olika plan. En eldsjäl som blev rubrikernas kvinna under hösten 2009 är Chitrawan Sandberg som utan tanke på egen vinning lade ned både tid och energi på att hjälpa andra. Hon engagerade sig förra hösten och hjälpte de thailändska bärplockarna som hamnade i ekonomisk knipa när bär-tillgången var dålig och ersättningen försvinnande låg. Chitrawan Sandberg fick senare utmärkelsen "Årets eldsjäl" av Luleå rotaryklubb med motiveringen att hon uthålligt följer upp med insamlingar för att fortsätta stödja de skuldsatta landmännen som har svårt att klara av att försörja sina familjer.

Men hennes engagemang slutade inte där. När de bärplockande thailändarna så småningom återvänt hem reste hon till Bangkok för att träffa de bärplockare som inte fått någon ekonomisk hjälp.

VISST GÅR DET att påverka och förändra. Även på ett lokalt plan. I veckans Extra träffar vi ett par eldsjälar i Svartbjörnsbyn i Bodens kommun. Där har byns it-förening arbetat idogt för att med en hel del engagemang och envishet påverka och förändra redan fattade beslut. Deras envisa arbete gav både fjärrvärme till villorna och Telia att få upp ögonen för den engagerade byn vilket ledde till samhället är en av Telias fyra pilotprojekt i landet som fått full fiberutbyggnad. Något som troligen varit helt omöjligt utan it-föreningens engagemang.

I VECKANS EXTRA avslutar vi också vår serie om valet med att bland annat träffa 30-åriga Amer Alramahi som under hela sin uppväxt haft föräldrar som pratat om vikten av demokrati och att vara delaktigt i samhället. Föräldrarna med rötter i Palestina har inte alls haft samma rätt att påverka genom val innan de kom till Sverige på 1970-talet.

JEANETTE Bergström

FRÅGAN ÄR... HUR tror du att det går i riksdagsvalet på söndag?

Bo Backelid, 70 år, pensionär, Boden:
- Jag tror att Moderaterna vinner. De har haft en bra politik. De har ju rensat upp ekonomin rätt bra.

Anna Hällestrand, 37, butiksföraren, Boden:
- Jag har ingen aning. Det är få gånger jag är så osäker på vad jag ska rösta på. Det har varit så mycket gorm. De har alltid så mycket löften som de aldrig håller.

Monica Hällestrand, 59 år, barnskötare, Boden:
- Det blir svårt i alla fall, jag är kluven. Jag hoppas att klyftorna inte blir större. Det börjar bli ett rika/fattigasamhälle, som det var förr i tiden.

Henrik Lindstedt, 35 år, projektledare, Karlskoga:
- Jag tror att det blir oförändrat faktiskt. Det känns som att de lyckades med det de har gjort och att folk accepterat det, men det är en gissning.

Frida Jonsson, 23 år, företagare, Boden:
- Jag tror att det kommer bli en röd seger för jag tror att folk är trötta på de blå och att de kallar sig arbetarparti fast det inte är så i grunden.

EXTRA LÄSVÄRT

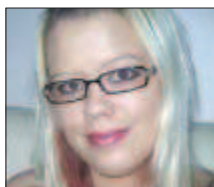
14-15

SIDAN 4-5 ▶ Att bidra med sin röst i valet är en självklarhet för Amer **SIDAN 6-7** ▶ Så röstar din granne - listan med de som gjort tvärtom mot soffliggarna. **SIDAN 8** ▶ Kort&Gott ger denna vecka bland annat tips på speedshrinkning. **SIDAN 10** ▶ Läsarnas tankar förmedlas som vanligt på Extras egna Anslagstavla. **SIDAN 14-15** ▶ Byn som vann kampen om bredbandet. **SIDAN 18** ▶ Martina och Rocky rockar loss! **SIDAN 24-25** ▶ Möt två bloggande profiler i Luleå. **SIDAN 26** ▶ Innan krogen bjuder på vimmel från utelivet.

VI RINGDE... Emma Engström, 22, studerande, Harads:

Förra veckan grillades Fredrik Reinfeldt av Aftonbladets läsare. Emma Engström från Harads var en av dem.

Hur kom det sig att du skrev in till Aftonbladet?
- Jag såg att man kunde skicka in sin fråga för ett par veckor sedan så då gjorde jag det och så ringde de upp förra veckan.

Var det fler partiledare man kunde fråga ut?
- Ja, det var fler men jag fattade det som om man bara fick ställa en fråga till en av dem och då valde jag honom.

Är det här något du brukar ha för dig, skriva in till kvällspresen?
- Jag skrev faktiskt i ett svar i en tävling i samma tidning som nu bara för ett tag sedan och då vann jag en mobil. Så jag har flyt nu!

I den här utfrågningen utsåg de en vinnande frågare som föräddades med tiotusen kronor. Grämer det dig att du inte blev den?
- Jag fick ju biobiljetter så jag är helnöjd med dem.

Har du några fler frågetävlingar på gång som du ska vara med i?
- Jag har faktiskt spanat när jag nu har sån tur men inte hittat någon!

VIKTORIA BERGLUND

LARS-HENRIK ANDERSSON
☎ 0920-26 28 26
lars-henrik.andersson@norbottensmedia.se

JEANETTE BERGSTRÖM
☎ 0920-26 28 04
jeanette.bergstrom@norbottensmedia.se

SARA-LENA BRÄNNSTRÖM
☎ 0920-26 28 03
sara.brannstrom@norbottensmedia.se

VIKTORIA BERGLUND
☎ 0920-26 27 86
viktoria.berglund@norbottensmedia.se

MARIANA VNUK
☎ 0920-26 28 21
mariana.vnuk@norbottensmedia.se

JOSEFIN WIKLUND
☎ 070-547 44 65
josefin.wiklund@norbottensmedia.se

UPP TILL KAMP ► Det började med en kamp för att få fjärrvärme till byn och fortsatte sedan med kampen för bredband. Eldsjälarnas arbete i Svartbjörnsbyn väckte till slut Telias intresse att satsa helhjärtat på byn. - Nu är Svartbjörnsbyn en av Telias fyra pilotprojekt i landet som fått full fiberutbyggnad, konstaterar it-föreningens ordförande Christer Nilsson nöjt.

Bybornas kamp gav resultat

Svartbjörnsbyns eldsjälarna fixade bredbandet

DET HAR NU GÅTT ungefär ett år sedan villaägarna i Svartbjörnsbyn strax utanför Boden fick bredband. Men det har varit en minst sagt lång resa för dem.

- Det började egentligen redan 2007 med att byborna började kämpa för att få fjärrvärme till byn. Bodens energibolag, Beab, sade nej även denna gång. Det var för få villaägare som var intresserad. Så fjärrvärmeutbyggnaden skulle inte komma igång förrän tidigast 2010, berättar Christer Nilsson som var en av dem som reagerade direkt.

- Beab krävde att 70 procent av villaägarna skrev på för fjärrvärme för att det skulle bli någon anslutning, vid det läget hade 64 procent sagt ja. I juni 2007 kallade jag därför till ett möte hemma vid köksbordet och började bearbeta Beab som fortsatte säga nej. Vi bildade energigrupp och gick själva ut till byborna och bara en dryg månad senare hade vi fått fler än 70 procent att säga ja till fjärrvärme. Något som även fick Beab att ändra sitt beslut. Fjärrvärme skulle dras in i byn.

SÅ LÅNGT VAR allt väl. Sedan kom nästa drabbning. I samband med att gatorna skulle grävas upp för att lägga ned fjärrvärmerör föreslog Chris-

ter Nilsson att man samtidigt skulle lägga ner tomrör för att i framtiden kunna lägga ned bredbandskabel. Kommunal Beab sa återigen nej. Denna gång med motiveringen att bredbandsutbyggnad i tätort var något som "marknadens parter" skulle ta hand om.

- För mig var det ett helt obegripligt beslut. När vi ändå skulle gräva upp gatorna för att installera fjärrvärme var det ju ett perfekt tillfälle att även förbereda för att dra in fiber i fastigheterna, berättar Christer Nilsson.

Nu startade en ny kamp. - Först var tanken att driva frågan via den kabel tv-förening som redan fanns, men det blev inte alldeles enkelt. Motsättningar skapades i föreningen och två läger skapades, ett med oss som ville ha bredband till byn och en andra gruppering som ville hålla kvar vid den gamla tekniken, berättar Christer Nilsson.

EN INFEKTERAD tid följde, full av motsättningar mellan grupperingarna. Vid ett årsmöte i kabel tv-föreningen saknades Telias bredbandssatsning på dagordningen och Christer Nilsson ifrågasatte detta. Mötet ajournerades så småningom efter livlig debatt.

Det stora genombrottet för

att få bredband till byn var när Telia uppmärksammade bybornas idoga arbete.

- Från den dagen lossnade allt, kan man nog säga. Telia tog under våren 2008 beslut om att bygga ut en ny fiberinfrastruktur till alla fastigheter i Svartbjörnsbyn. Med tekniken fick vi även tillgång till digital tv, bredband och ip-telefoni. En teknik som 95 procent av villaägarna var intresserad av.

SEDAN DRYGT ett år tillbaka har byborna tillgång till bredband via Telia. Motsättningarna har lagt sig och nu jobbar Telia på som bäst på att ansluta även andra delar av stan.

- I en första etapp berörs 1700 villaägare i Björkelund, Erikslund, Fagernäs, Sanden, Torpgården och Norra Svartbyn och arbetet ska vara klart lagom till jul, berättar Christer Nilsson.

Svartbjörnsbyn har under årens lopp utmärkt sig som en by när föreningsengagemang varit stort. Det har märkts bland annat när man byggt en bagarstuga, byggt en fotbollsplan för byns idrottande ungdomar samt ordnat till en badplats. Christer Nilsson har varit engagerad i de flesta fall, och även om det ibland har uppstått motsättningar är han ändå nöjd över hur resultatet har blivit.

- Det är klart att jag ibland har funderat på om det är värt att lägga ned så mycket tid och energi. Tyvärr har motsättningarna ofta berott på att man fattar beslut baserat på känslor och lojalitetsskäl snarare än saksak. Men samtidigt har det varit värt det. När man ser resultatet och pratar med folk som är nöjda, då kan man inte vara annat än nöjd själv.

JEANETTE BERGSTRÖM
jeanette.bergstrom@norbottensmedia.se

▲ Christer Nilsson och Fredrik Jonsson i Bodens IT-förening framför det tekniska

FAKTA

BIT (BODENS IT-FÖRENING)

■ BIT hette från start Björns IT-förening men bytte namn i somras för att bli områdesneutral eftersom Telia beslutat att utvidga bredbandsutbyggnaden i Bodens kommun.

■ I dagsläget är ca 250 villor i Svartbjörnsbyn fiberanslutna till bredband via Telia. Under hösten erbjuds i en första etapp ytterligare 1700 villor fiberanslutning i Björkelund, Fagernäs, Erikslund, Norra Svartbyn, Torpgården och Sanden.

■ Under nästa år erbjuds även boende i Boden bredband via 4G - det vill säga mobil bredband med tio gånger högre hastighet än dagens 3G nät.

ip som kopplar upp 250 villor i Svartbjörnsbyn mot internet.

FOTO: LENNART JÖNSSON

▲ Christer Nilsson med fiberkabeln som förgre-
nar sig och ansluter 192 villor till internet.

▲ Bredbandsskåpet i villan samlar bredbands-
switchar för internet, telefon och tv.

▲ En av alla 250 fiberanslutningar i teknikskåpet.